
Uchwała Krajowego Zjazdu Adwokatury w Warszawie, 20–21 listopada 2004 r.

Palestra 49/11-12(563-564), 15-20

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

UCHWAŁA KRAJOWEGO ZJAZDU ADWOKATURY W WARSZAWIE 20–21 LISTOPADA 2004 ROKU

I

VIII Krajowy Zjazd Adwokatury obradujący pod hasłem: „NIEZALEŻNA I SAMORZĄDNA ADWOKATURA NIEZBĘDNA SPOŁECZEŃSTU I PAŃSTWU” uznaje, że adwokatura ma szczególną rolę do spełnienia w budowaniu społeczeństwa i państwa obywatelskiego oraz w obronie jego podstawowych wartości i zasad. Jest to rola niezwykle istotna w sytuacji, w której ze strony wielu znaczących środowisk politycznych podnoszone są hasła kwestionujące podstawowe elementy ładu społecznego.

Adwokatura jest powołana do wypowiedzania się w sprawach publicznych. To część istoty naszego zawodu oraz jego funkcji pełnionej w społeczeństwie.

Krajowy Zjazd Adwokatury podziela troskę wyrażaną wielokrotnie przez Rzecznika Praw Obywatelskich, dotyczącą realnego zagwarantowania równego dostępu obywateli do fachowej pomocy prawnej. Jednocześnie Zjazd deklaruje chęć współpracy z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, aby ten – tak ważny dla polskich adwokatów postulat – mógł rzeczywiście być zrealizowany.

Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do zorganizowania Kongresu Prawników, na którym przedstawiciele wszystkich samorządów prawniczych zawodów zaufania publicznego, wymiaru sprawiedliwości oraz kręgów akademickich wypowiedzieliby się na temat roli środowisk prawniczych w kształtowaniu zasad ładu demokratycznego we współczesnej Polsce.

Konieczny jest stały i słyszalny głos prawników na temat jakości tworzonego prawa i przestrzegania podstawowych praw człowieka przez wszystkie instytucje państwa.

Wielkie zaniepokojenie budzi nieustanna ingerencja w sferę utrwalonych już praw i wolności w sposób, który uniemożliwia budowę w społeczeństwie świadomości i kultury prawnej. Zmiany przepisów prawnych powodują brak spójności systemu prawnego, wątpliwości interpretacyjne prowadzą do osłabienia efektywności prawa i niepożądanego zjawiska jego erozji.

Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje NRA do opracowania systemu monitorowania zmian legislacyjnych, zwłaszcza w zakresie związanym z ochroną praw i wolności obywatelskich. Krajowy Zjazd uznaje, że wskazane

jest wykorzystanie do budowy takiego systemu dotychczasowego dorobku i struktury Ośrodka Badawczego Adwokatury w celu przywrócenia Ośrodkowi właściwego usytuowania w strukturze adwokatury.

II

Poselski projekt zmian ustawy Prawo o adwokaturze w wersji zmierzającej do pozbawienia samorządu adwokackiego wpływu na konkursy na aplikację adwokacką, przebieg aplikacji i egzamin adwokacki stanowi zagrożenie dla roli adwokatury w społeczeństwie i państwie, a tym samym zagrożenie dla istoty wymiaru sprawiedliwości.

Adwokatura polska apeluje do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej o niezwłoczne uchwalenie przepisów umożliwiających wszystkim zainteresowanym równy dostęp do zawodu adwokata przy zachowaniu samorządowego charakteru naboru na aplikację adwokacką. Wyłącznie zwłoka parlamentu po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 18 lutego 2004 r. spowodowała rzeczywiste zablokowanie naboru na aplikację. Opóźnienia w procesie legislacyjnym są często w środkach masowego przekazu bez uzasadnienia przypisywane Adwokaturze.

Krajowy Zjazd uznaje za konieczne ustalenie takich zasad dostępu do zawodu, które przy zachowaniu konstytucyjnej reguły pieczy samorządu zawodu zaufania publicznego nad wykonywaniem zawodu adwokata będą przejrzyste, uczciwe, nowoczesne i adekwatne do aktualnych potrzeb społecznych. Krajowy Zjazd Adwokatury wzywa środowiska polityczne do poszanowania faktu, że problem dostępu do zawodu adwokata nie powinien być traktowany jako element gry politycznej.

Krajowy Zjazd Adwokatury przyjmuje stanowisko, że warunkiem dopuszczenia do zawodu adwokata jest spełnianie odpowiednich kwalifikacji etycznych i merytorycznych. Obiecywanie przez polityków łatwego dostępu do zawodu adwokata także przez osoby, które nie dają rękojmi prawidłowego wykonywania tego zawodu, narusza interes społeczny godząc w dobro wymiaru sprawiedliwości poprzez obniżenie poziomu świadczonej pomocy prawnej.

W interesie publicznym, w demokratycznym państwie prawa, polska młodzież prawnicza ma prawo do rozwoju zawodowego. Nie powinno się to jednak odbywać z lekceważeniem polskiej tradycji edukacyjnej dopuszczania do zawodu najlepszych prawników na podstawie jasnych, czytelnych, ustawowych kryteriów. Adwokatura deklaruje, że gotowa jest w pro-

cesie legislacyjnym służyć pomocą w realizacji powyższego określonego interesu publicznego poprzez podzielenie się swoim prawie 90-letnim doświadczeniem w kształceniu kolejnych pokoleń adwokackich.

Krajowy Zjazd Adwokatury uznaje, że podstawową i najlepszą drogą do zawodu adwokata jest aplikacja adwokacka organizowana na zasadzie patronatu. Powyższe przekonanie wynika z wieloletniego doświadczenia.

W polskiej kulturze prawnej ten typ kształcenia adwokatów stanowi unikatową wartość, którą dla dobra wspólnego powinno się pielęgnować, chronić i rozwijać. We wspólnej Europie respektuje się prawo każdego kraju do własnego sposobu kształcenia młodzieży prawniczej. Krajowy Zjazd Adwokatury sprzeciwia się przedstawionym propozycjom redukcji programów szkoleniowych i okresu nauki zawodu. Wszechstronne kształcenie stanowi podstawową gwarancję wysokiej jakości pomocy prawnej świadczonej przez adwokatów. Wymagają unowocześnienia sposób i formy organizacyjne szkolenia aplikantów. W szczególności należy niezwłocznie opracować i przyjąć jednolity ramowy program szkolenia. W interesie korporacji leży dbałość o najwyższy poziom kształcenia i etyki aplikantów, gwarantujący jednolity charakter egzaminu adwokackiego i tytułu zawodowego „adwokat”.

Sprzeciw budzą próby kształtowania takiego sposobu nauki aplikantów adwokackich, w którym eliminuje się bądź ogranicza rolę Adwokatury. Jest to sprzeczne z konstytucyjnymi zasadami, na których oparty jest samorząd adwokacki. Na Adwokaturze ciąży konstytucyjny obowiązek sprawowania pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu. Obowiązek ten obejmuje między innymi kształcenie zawodowe aplikantów adwokackich. Bez naruszenia Konstytucji nikt i nic nie zwolni polskiej Adwokatury z ciężącej na niej powinności.

Krajowy Zjazd Adwokatury opowiada się za korporacyjnym charakterem naboru na aplikację adwokacką, aplikacji adwokackiej i egzaminu adwokackiego – dostrzegając konieczność udziału w procesie kształcenia aplikantów również przedstawicieli nauki i wymiaru sprawiedliwości. Adwokatura krytycznie odnosi się do zmian zasad kształcenia aplikantów forsowanych przez niektóre środowiska polityczne w oderwaniu od ustalenia czytelnych zasad finansowania tych zmian, co rodzi obawę nieuzasadnionego przerzucenia kosztów kształcenia zawodowego na młodych prawników.

Wymagają unowocześnienia sposób i formy organizacyjne szkolenia aplikantów. W szczególności należy niezwłocznie opracować i przyjąć jednolity ramowy program szkolenia. W interesie korporacji leży dbałość o najwyższy poziom kształcenia i etyki aplikantów, gwarantujący jednolity charakter egzaminu adwokackiego i tytułu zawodowego „adwokat”.

Krajowy Zjazd Adwokatury z uznaniem dostrzega wzmożoną aktywność zawodową młodych adwokatów przejawiającą się między innymi w działalności kół młodych adwokatów. Zjazd apeluje do władz samorządowych o udzielanie takim inicjatywom pełnego wsparcia.

III

Krajowy Zjazd Adwokatury uważa za niezbędną zmianę ustawy prawo o adwokaturze. Najlepszą podstawą do prac nad nową regulacją ustawową jest projekt prawa o adwokaturze opracowany przez Naczelną Radę Adwokacką. Wychodząc naprzeciwko wymogom współczesności i w celu umożliwienia adwokatom skutecznego konkurowania z przedstawicielami innych zawodów prawniczych, zobowiązuje się Naczelną Radę Adwokacką do wprowadzenia zmian Regulaminu wykonywania zawodu adwokata zapewniających adwokatom nie mniejszą swobodę wykonywania zawodu pod względem formy i zakresu terytorialnego, niż swoboda, z której korzystają przedstawiciele innych zawodów prawniczych i prawnicy zagraniczni.

Zjazd zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do zmiany Zbioru zasad etyki i godności zawodu poprzez dostosowanie zakazu reklamy do wymogów współczesności poprzez wyraźne odróżnienie reklamy od rzetelnego informowania zainteresowanych osób o zakresie świadczonyj pomocy prawnej zgodnie z wymogami przyjętymi w dobie społeczeństwa informacyjnego.

Krajowy Zjazd Adwokatury uznaje wszelkie próby ograniczenia tajemnicy adwokackiej, zarówno przez zmiany obowiązujących przepisów, jak i poprzez działania takie, jak przeszukania kancelarii adwokackich lub przesłuchania pracowników kancelarii, za zamach na podstawowy atrybut niezależnej adwokatury. Zjazd zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do traktowania tajemnicy adwokackiej jako priorytetu.

Krajowy Zjazd Adwokatury zaleca Naczelnej Radzie Adwokackiej pilne podjęcie działań zmierzających do wyjaśnienia wątpliwości interpretacyjnych związanych z wykładnią zapisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, w szczególności w części dotyczącej terminu realizacji obowiązku ewidencji działalności adwokackiej we wszystkich formach wykonywania zawodu adwokata. Krajowy Zjazd Adwokatury zaleca nadto przygotować Adwokaturę do spójnego systemu elektronicznej ewidencji działalności adwokackiej dostosowanego do centralnego systemu ewidencji działalności gospodarczej.

Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką i Okręgowe Rady Adwokackie do zawarcia umów o ubezpieczenie organów adwokatury od odpowiedzialności cywilnej za działanie tych organów w zakresie wykonywania zleconych czynności administracyjnych i władczych zleconych przez Państwo.

IV

Krajowy Zjazd Adwokatury postanawia: zmienić § 27 ust. 2 Regulaminu w sprawie zasad zwoływania, organizacji i przebiegu obrad zgromadzeń okręgowych izb adwokackich oraz Krajowego Zjazdu Adwokatury, a także trybu wyborów do organów izb adwokackich i organów adwokatury, poprzez nadanie mu następującego brzmienia:

ust. 2 „Głosowanie odbywa się jawnie, chyba że na żądanie 20 delegatów obecnych na sali obrad zostanie zgłoszony obowiązek głosowania tajnego”.

Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do opracowania projektu Regulaminu w sprawie zasad zwoływania, organizacji i przebiegu obrad zgromadzeń okręgowych izb adwokackich oraz Krajowego Zjazdu Adwokatury, a także trybu wyborów do organów izb adwokackich i organów adwokatury i przedstawienia go do konsultacji Okręgowym Radom Adwokackim w terminie do 31 maja 2005 r.

V

Organizacja izb adwokackich powinna umożliwiać realizację podstawowych celów samorządowych, zwłaszcza takich jak: (a) nabór, szkolenie i egzaminowanie aplikantów, (b) doskonalenie zawodowe, (c) transparentne i sprawne sądownictwo dyscyplinarne. Zobowiązuje się Naczelną Radę Adwokacką do nadzoru i bezwzględnej egzekwowania wykonywania przez izby ich zadań.

VI

Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje NRA do niezwłocznego rozstrzygnięcia przyszłości Domu Pracy Twórczej Adwokata w Grzegorzewicach w taki sposób, aby deficyt związany z działalnością ośrodka zakończył

się w roku 2005. Krajowy Zjazd Adwokatury upoważnia NRA do wszelkich czynności zmierzających do zlikwidowania strat finansowych poczynając od roku 2006.

VII

Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje NRA do podjęcia i zrealizowania działań dla zapewnienia Muzeum Adwokatury godnej siedziby dla eksponowania posiadanych zbiorów i prowadzenia działalności odpowiadającej zadaniom i znaczeniu tej instytucji muzealnej. Zobowiązuje jednocześnie do powołania Rady Muzealnej, która sprawować będzie nadzór nad działalnością Muzeum.